

HET KOMPAS
christelijke basisschool

SCHRIJFFOLDER

Samen leren schrijven op CBS Het Kompas

Inleiding:

De bedoeling van deze folder is om u informatie te geven over wat u als ouder kunt doen om het schrijfproces van uw kind te ondersteunen. Hieronder vindt u enkele tips.

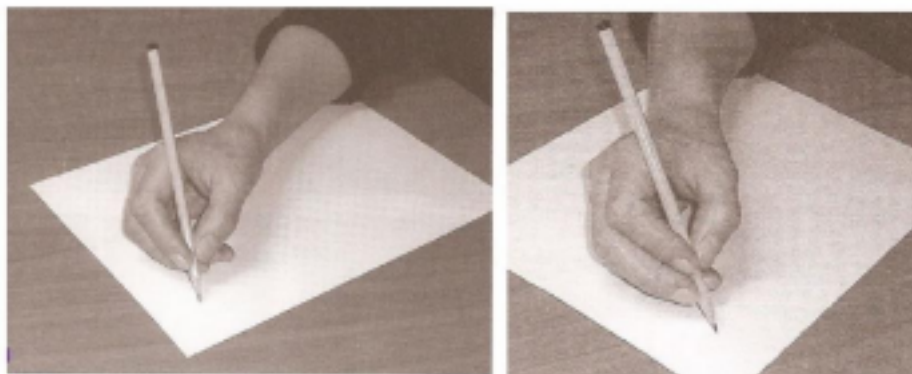
Algemeen:

- Een leesbaar handschrift is belangrijk voor het dagelijks leven.
- Elk kind kan leren schrijven.
- Praat positief over schrijfonderwijs, stimuleer uw kind voor een juiste zithouding.
- Vestig de aandacht van uw kind op:
 - De juiste pengreep, namelijk de driepuntsgreep
 - De juiste zithouding, namelijk rug tegen de rugleuning, twee voeten plat op de grond en ruimte ter grootte van een vuist tussen buik en tafel.
 - De juiste hoogte van stoel en tafel.

Groep 1 en 2

Besteed veel aandacht aan de motorische ontwikkeling en het daarbij behorende schrijfproces.

- Let op de goede pengreep van uw kind bij het gebruik van kleurpotloden, viltstiften, pennen en ander schrijfgerei.

Figuur 1

Figuur 2

Zie foto driepuntsgreep (goed) en vierpuntsgreep (niet goed).

Wanneer kinderen een verkeerde pengreep aangeleerd hebben, is het moeilijk om de juiste pengreep alsnog aan te leren.

- Een goed ontwikkelde grove motoriek is een voorwaarde om goed te leren schrijven. U kunt de volgende oefening met uw kind doen, bijvoorbeeld:
 - Met een grote voetbal stuiten en vangen met twee handen. Of met twee handen omhoog gooien en opnieuw vangen.
 - Met twee personen met de benen tegen elkaar de bal naar elkaar overrollen. Om te variëren kunt u meerdere ballen of kleinere ballen gebruiken en/of de afstand tussen de kinderen vergroten.
 - Een ballonnenspel: een aantal ballonnen opblazen en die zolang mogelijk in de lucht houden zonder dat ze de grond raken.
 - Evenwichtsspelletjes.

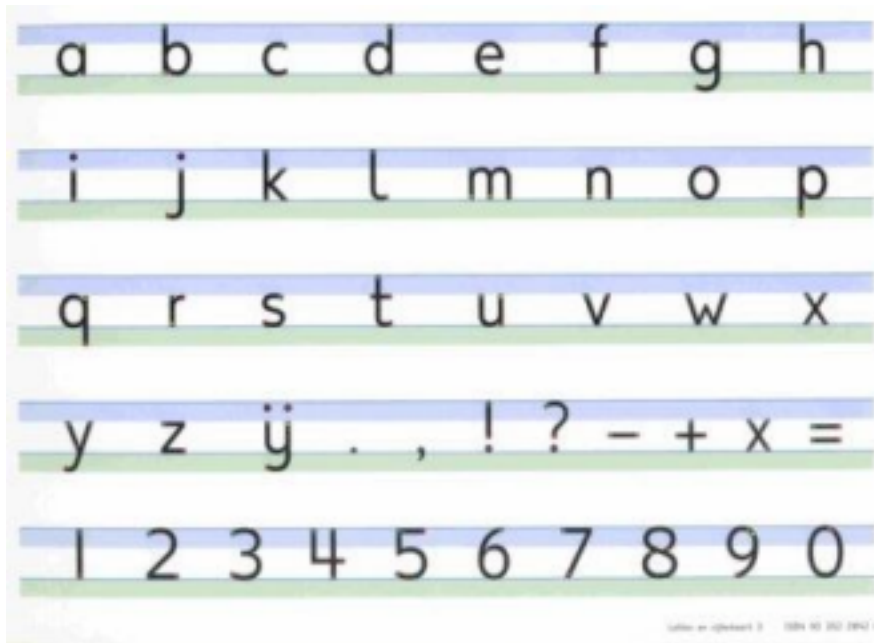
- Een goed ontwikkelde fijne motoriek is ook een voorwaarde om goed te leren schrijven.

Ook dit kunt u thuis met uw kind oefenen, bijvoorbeeld:

- Laat de vingers één voor één de duim aanraken.
- Speel spelletjes met kleine kraaltjes, bijvoorbeeld strijkkralen.
- Speel 'Vier op een rij'. Het is voor jonge kinderen een goede oefening om de fiches in de smalle gleuf te steken.
- Kleurplaten kleuren. De zwarte lijn is de stoplijn en daar mag het potlood niet over heen. Leer uw kind vanaf groep 2 om vanuit de pols te kleuren, door middel van kleine rondjes te draaien, en niet meer vanuit de schouder.
- Het voor- en naschrijven van de eigen naam.
- Het naschrijven van woorden uit boekjes, kranten, folders en tijdschriften.

- Wanneer uw kind letters leert schrijven is het van belang dat het de letters van het blokschrift schrijft.

Deze letters ziet u op bijgaande foto.

Schrijf uw kind geen hoofdletters voor, want het is moeilijk om dan later alsnog andere letters aan te leren aan het einde van groep 2 en begin groep 3.

Centraal staan in groep 1 en 2:

We werken met de methode 'Schrijven in de basisschool'. Hierbij zijn de kinderen bezig met voorbereidend schrijven op groep 3. In de schrijfhoek zijn verschillende materialen te vinden ter bevordering van de fijne motoriek, zowel op het niveau van groep 1 als van groep 2.

Groep 3, 4 en 5:

We beginnen in groep 3 met het oefenen van schrijfpatronen als voorbereiding op het schrijven van de letters. De kinderen leren hierna de cijfers, de kleine letters en de verbindingen tussen de letters schrijven. Voorafgaand aan de schrijfles worden ontspanningsoefeningen gedaan, zoals cirkels draaien met de pols en vingerspelletjes. In groep 4 leren de kinderen de hoofdletters en de verbindingen vanaf een hoofdletter. De regels om een hoofdletter te schrijven worden in groep 5 toegepast.

Ook start het automatiseren van het schrijven, een proces, dat in groep 5 doorgaat. Op een natuurlijke wijze gaan de kinderen kleiner schrijven. De liniatuur van het schrift wordt hierbij aangepast. We letten op een goede zithouding en een juiste pengreep. Tot ongeveer eind groep 3 schrijven de leerlingen met potlood, daarna met een pen. In groep 3 en 4 krijgen de kinderen bijna elke dag een schrijfles; in de hogere groepen wordt het aantal lessen minder.

Sommige kinderen hebben meer oefening nodig. Daarvoor zijn er bij elk schrijfschrift kopieerbladen.

Centraal staan in groep 3, 4 en 5:

Het aanleren van de cijfers (schrijfschrift 3: cijfers), het aanleren van schrijfpatronen (schrijfschrift 3A), het leren schrijven van kleine letters (schrijfschrift 3B), het aanleren van de kleine letters met hun verbindingen (3C en 4A), het aanleren van de hoofdletters (4B) en het schrijven van de hoofdletters met hun verbinding (4C). In groep 5 worden deze vaardigheden verder uitgewerkt en toegepast. Daarnaast worden er in groep 5 enkele creatieve schrijflessen gegeven.

Groep 6, 7 en 8:

In de bovenbouw staat voornamelijk het bewaken van het schrijfproces centraal. De kinderen beheersen de cijfers, de (hoofd)letters en de verbindingen, maar belangrijk is dat ze een goed leesbaar handschrift hebben en houden! Omdat veel kinderen na groep 8 het vast schrijven loslaten, leren we ze gefaseerd aan waar een eigen handschrift aan moet voldoen. De leerlingen maken vanaf halverwege groep 8 zelf een keuze of ze los of vast gaan schrijven. Door middel van reflectie op het werk ontwikkelen ze een handschrift dat voldoet aan de gestelde criteria: een vlot en leesbaar handschrift. Het temposchrijven is namelijk ook belangrijk, omdat kinderen bij het maken van aantekeningen de docent moeten kunnen bijhouden. Dit schrijftempo wordt in groep 7 opgevoerd tot 50 tekens per minuut en in groep 8 tot wel 60 /70 tekens per minuut.

Verder experimenteren de kinderen met het creatief schrijven en maken ze kennis met verschillende schriftsoorten uit de geschiedenis.

Bij dit alles letten we ook op een goede zithouding en een optimale omgeving. Een tafel die opgeruimd is, nodigt uit tot een beter handschrift.

De keuze van de pen bepaalt de leerkracht in overleg met de leerling. Voor sommige leerlingen is het schrijven met een vulpen het meest geschikt, voor anderen is een Parker balpen of een stabilo beter.

Centraal staan in groep 6, 7 en 8:

We werken ook in de bovenbouw met de methode 'Schrijven in de basisschool'. De ene week wordt in het schrijfschrift geschreven, de andere week is er creatief schrijven. Vanaf groep 7/8 worden er in de schriften bij de andere vakken, zoals bij taal, begrijpend lezen, etc. zonder hulplijnen geschreven.

Tot slot:

Schrijfonderwijs wordt bij ons serieus gegeven. We vinden het belangrijk dat leerlingen, ook in de huidige digitale samenleving, een duidelijk, leesbaar en verzorgd handschrift aanleren en dat ook blijven toepassen.